

Náhla brušná príhoda – z pohľadu propedeutiky

Náhla brušná príhoda (NBP) je závažné ochorenie brucha, ktoré sa prejavuje náhlou alebo nedávno vzniknutou bolesťou brucha. NPB sa vyskytujú neočakávane a náhle, zvyčajne vznikajú za plného zdravia, menej často ako akútne zhoršenie ustáleného stavu už existujúceho brušného ochorenia. Majú veľmi rýchly priebeh a často si vyžadujú urgentný chirurgický zákrok; bez včasnej liečby môžu ohroziť život.

NPB sa delí na:

- Traumatické
 - otvorené rany
 - uzavreté poranenia
- Netraumatické
 - zápalové (apendicitída, cholecystitída, pankreatitída, peritonitída)
 - ileózne stavy (mechanický ileus, neurogénny ileus, cievny ileus)
 - krvácanie do tráviaceho traktu

Subjektívne ťažkosti

NPB sa subjektívne prejavuje **intenzívnymi bolesťami brucha, vracaním, zastavením odchodu plynov a stolice, pričom štikútka** sa objavuje s odstupom niekoľkých dní.

Objektívne príznaky

Celkové príznaky

- **Poloha pacienta**
Pacienti môžu byť vo **fixovanej vynútenej polohe** (*zápalová NPB*), v **ľahu alebo na boku s ohnutými dolnými končatinami** (*peritonitída*). Pri ileóznom stave bývajú pacienti **nepokojní**.
- **Vzhľad tváre**
- **Bledosť tváre** (*krvácanie*), **cyanóza** (*pankreatitída*) a **facies hippocratica**, opísaná ako bledá, vychudnutá, apatická tvár s očami bez lesku a suchým a ochabnutým jazykom (*peritonitída*).
- **Teplota, pulz a dýchanie**
Charakteristické sú **subfebrilie** s **rýchlým pulzom** (tachykardiou) a **dýchaním** (tachypnoe) a **plytkým dýchaním**.

Lokálne príznaky

- Hľadáme **sfarbenie kože** (lividita, hematómy), **poranenia kožného krytu a úroveň brucha voči hrudníku** (elevácia, depresia).
- **poklep brucha** môže byť **hypersenzitívne, necitlivé alebo bolestivé** (Pleniesov príznak).
- Pri **palpácii** môžeme pozorovať **bolestivosť** alebo **svalovú kontrakciu** (*Défense musculaire*).
- Pri **počúvaní** môžeme počuť **kovové zvuky** (*padajúca kvapka*), **pravidelné zvuky** alebo **zoslabnutie až vymiznutie zvukov**.
- Pri vyšetrení **per rectum** popisujeme **ochabnutý tonus zvierača, prázdnu ampulu** alebo **citlivosť na prednej strane konečníka**.